Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο
(kypseli.fks.uoc.gr)

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Διευθυνται ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ και ΕΜΜ. Τ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ

«Ο Θ[illegible] τ[illegible] Δίκτας
«τοῖς [illegible]
«[illegible]»
Κύρ. Θ. Μαν. Σ. 873 – 3

Ο ΑΛΚΟΛΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

ἐκ τῆς «Νευρολογικῆς καὶ Ψυχιατρικῆς Ἐπιθεωρήσεως».

Τό ζήτημα ἐφ' οὗ σήμερον θέλω χαράξει γραμμές τινας; εἶναι ἐξ ἐκείνων, τά ὁποῖα ἀπασχόλησαν τοὺς διασημοτάτους τῶν οἰκονομολόγων καὶ τῶν δημοσιογράφων καὶ μόνον παρ' ἡμῖν δύνανται νὰ εἶναι ὅτι οὐδένι δίν ἐθίγη μετά τῆς δεούσης σοβαρότητος καὶ ἐν δέ ποτε ἀπέβη πρὸς αὐτό τινες τῶν παρ' ἡμῖν οἰκονομολόγων πολιτευτῶν, ἀπέβλεψεν μόνον πρὸς τὴν κεβαρὲς κερδοφορίαν, ἣν ἐπιτρέπει ἡ λῆξις, ὅθεν τοῦ πράγματος, ἤτις; κατ' ἐμὲ ἰσοδύναμον εἶναι ἡ ἐπιχόρηση πάσα.

Ἡ βιομηχανία λαικοῦ τῶν οἰνοπνευματωδῶν δίν εἶναι ἀφελιμος εἰς τὴ Κρέτη δίδη διά νεῦτης αἰξήσεως συναιξάνται καὶ ὁ ἀλκοολισμός, οὗτος δέ εἶναι πηγή πτωχείας, τὸ μόνον διά τὴ Κρέτη, ἀλλ' καὶ διά τὰ Κράτη, ὡς ἡ Στατιστική πεφυρεῖς δείκνυει.

Ὁ Lehmann [illegible] ἔκστον ἔτος ἡ Ada Jurke ἀλκοολική, ἡν κλιπτρια καὶ ἀλήτις ἐκ τῶν ἀπογόνων δ' αὐτῆς ἐγένετο 142 ἐκστοι, 64 τρόφιμοι τῶν ἐκπτωτικῶν ἀσύλων (depôts de mendicité), 81 πόροι ζώσαι ἀσυστόλως, 76 κατοῦσαι ἐν οἴκῳ 7 δολοφόνοι. Εἰς 75 ἔτη ἡ οἰκογένεια αὕτη ἐστοίχησεν εἰς τὸ Κράτος, ὡς ὑπολογίζεται πρὸς ἐκάστη, ὡς συνέπειας ἀσύλων καὶ φυλακῶν, ὡς ἀποζημιώσεις προξενηθεισῶν βλαβῶν, τὸ σύβαστον ποσόν τῶν 7 ἑκατομμυρίων χρυσῶν φράγκων.

Ὁ κ. Rochard εἶχον ὅτι ἡ Γαλλία ζημιοῦται ἐκ τοῦ οἰνοπνεύματος κατ' ἔτος 1 δισεκατομμύριον, 535 ἑκατομμύρια, 757 χιλιάδες καὶ 296 φράγκα χρυσά καὶ ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶναι ἐλλιπέστατος! Ἡ ζημία αὕτη εἰς τὴ Κρέτη ἡ ἐκ τῆς Ada Jurke Πανοκα τὴν ἀρχὴν καὶ σφραγισμένη εἰς τὸ δεκαεπτάμερον τοῦ κ. Rochard ἀριθοῦνται ἐκ μερίων παρεκτόνων, ὧν θ' ἀναφερθῶμεν τινές.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο
(kypseli.fks.uoc.gr)

1) Ἡμερεργίαι τῶν ἐργατῶν.

2) Συντήρησις φυλακῶν, ὧν ὁ πληθυσμὸς κατὰ μέρος ὀφείλεται εἰς τὸ οἰνόπνευμα ἀνεκφράστως καὶ διὰ στατιστικῶν ἀποδεικνυόμενον.

3) Συντήρησις φρενοπαθειῶν, ὧν οἱ τρόφιμοι ὀφείλονται ὁμοίως εἰς τὸ οἰνόπνευμα κατὰ τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον.

4) Συντήρησις νοσοκομείων, ἐν οἷς μέγας ἀριθμὸς νοσελαύνεται διὰ νοσήματα ἔλκοντα τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ οἰνοπνεύματος.

5) Συντήρησις ἀσύλων ἀνιάτων, ἀσύλων ἀναπείρων.

6) Χορηγήματα εἰς ἀνδρείας. Ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1888 ἐδίδοντο βοηθήματα εἰς 831 353· ἤτοι 1 ἀνδρὸς ἐπὶ 34 κατοίκων. Τὰ ἔξοδα τῆς ἀντιλήψεως ταύτης τῶν ἀνδρῶν ἔφθασαν ἐν ἔτει 1887 εἰς 8, 176, 768 λίρας, ἤτοι εἰς 204 ἑκατομμύρια φράγκα, μεταξὺ τούτων 75 τοῖς 100 εἰσὶ μέθυσοι· ὁπόσα φρικώδεις ἀπώλειαι διὰ τὸν δημόσιον κλοῦτον. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐπὶ 88.665 ἀνδρῶν ἐν ἔτει 1880 21,279 ἤτοι 24 τοῖς 100 ἦσαν ἀλκοολικοί. Ἐν Ἐλβετίᾳ 14 τοῖς 100 τῶν λαμβανόντων χορηγήματα εἰσὶν ἀλκοολικοί.

7) Ἐξαιρεθέντος τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ μὴ παρεχούσης τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν ἐν τε εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ εἰς τὸ ἔθνος αὐτῶν. Ἐν ἔτει 1832 ἡ Γαλλία εἶχε 53,406 ἀπελλαγέντας ἐπὶ 295,987 πληροφόρων, ἐν ἔτει δὲ 1892 ἐπὶ 343,631 τοιούτων εἶχαν 108,349 ἀπελλαγέντας τὸν λόγον ζωτικὰ εἰς τὸν ἀλκοολισμὸν καὶ μόνον, ὅστις παρουσιάζει τοὺς βλάκας, τοὺς ἠλιθίους, τοὺς νάνους, τοὺς ραχιτικοὺς, τοὺς ἀνάπηρους οὕτως ἢ ἄλλως διὰ στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἐξαιρεσίμους.

8) Συντήρησις *οἴκων ἀκοῦσίων* (maisons de correction), ἢ· ἀνάλωμα ἐπὶ τῶν πράξεων. Τὰ ἐγκαταλειπόμενα εἰς τὴν τύχην των παιδία ὑπὸ τῶν γονέων περισυλλέγονται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἐν Ἐλβετίᾳ 50 τοῖς 100 ἀνάκουσι τὰ παιδία ταῦτα εἰς γονεῖς ἀλκοολικοί. Ἐπὶ 284 παιδίων εἰσαχθέντων ἐν ἔτει 1877 εἰς τὸν Οἶκον Πειθαρχίας (Maison de discipline) τοῦ Σικάγου 205 εἶχον μέθυσον πατέρα καὶ 147 πατέρα καὶ μητέρα. Ἐπὶ 615 παιδίων κάτω τῶν 10 ἐτῶν παραπεμφθέντων ἐν ἔτει 1877 ἐν τοῖς καταφυγίοις τοῦ Κράτους (refuges de l' Etat ἐν Νίφ Τόμῳ 329 εἶχον πατέρα καὶ 115 μητέρα ἀλκοολικήν.

9) Αὔξησις τῆς θνησιμότητος. Τὰ οἰνοπνευματώδη αὐξάνουσι τὴν βαρύτητα τοῦ προγνωστικοῦ ἀπασῶν τῶν νόσων καὶ μία πνευμονία ἐξ ὑποφειδὴς πυκτὸς ἢ ἡ φθίσις, νοσήματα ἐκ τῶν κοινοτέρων καὶ συνηθεστέρων, ἅτινα θὰ διατρεχοῦσι καλῶς ἀπολήγουσι κακῶς καὶ εἰς θάνατον ταχέως παρὰ τοῖς οἰνοπνευματοπόταις· ὥστε τὸ Κράτος ἀπολλυσι μέγαν ἀριθμὸν πολιτῶν κατ' ἔτος· οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀν' εἰδείας προξενουμένων τοιούτοις βλαβῶν ἐκ τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ὅσας ἀνωτέρω ἐσημειωσάμεν καὶ καταριθμήσαμεν, ἀλλὰ καὶ μέγας ἀριθμὸς αὐτῶν ἀπόλλυται ἐξ ἄλλων νόσων, ἃς τὸ οἰνόπνευμα καθίστησι χειρονας ἐκείνων καὶ αἱτίνες διαφεύγουσι κατὰ μέγα κόσμον καὶ τὴν στατιστικήν.

Ὅταν οἱ ἀκόλουθοι ὁμιλῶσιν εὐγλώττους, τὰ σχόλιά εἰσι περιττά. Ἡμερεργίαι, ἀγκλήματα, φρενοβλάβειαι, ἀσθένειαι ἐκ κεντώων καθολικῶν νοσημάτων (στομάχου, καρδίας, νεφρῶν, ἡπατος, πνεύμονος κλπ.), ἀνίατοι, ἐκεῖται καὶ ἀνδεῖς, ἀπελλαγέντες, δυστυχῆ παιδία καὶ ἀγκατελλειμμένα, πρόσθες τούτοις διαζύγια, αὐτοκτονίαι κλπ, κλπ, ἰδοὺ τὰ φοβερὰ καὶ ἀκείσια ἀποτελέσματα τῆς βιομηχανίας τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ἅτινα λυμαίνονται πάντα τὰ Κράτη καὶ ὡς σάρξ κατατρώγουσι τὴν ἰκμάδα αὐτῶν καὶ τὴν ὑλικήν, ὡς καὶ τὴν ἠθικήν, ἥτις δύναμτρεῖται εἰς πάντα.

Θὰ πλουσιωμεν τὰς στατιστικὰς διὰ τῆς ἑξῆς σύγλωττου, λεφθείσης ἐκ τοῦ ἐπισήμου ὑπομνήματος τοῦ Ὑπουργοῦ Everell τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Κατὰ τοῦτον ἡ κατανάλωσις τοῦ οἰνοπνεύματος ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐν μιᾷ δεκαετίᾳ ἐτριπλασιάσθη εἰς τὸ Κράτος 3 δισεκατομμύρια δολλάρια ἤτοι 15 δισεκατομμύρια φράγκα ἢ 25 δισεκατομμύρια δραχμὰς εἰς δεκαετίαν· *ἀριθμοὺς* καὶ 600 ἑκατομμύρια φράγκα εἰς *ἐμπόρια*· προσκόλλησε πλέον τῶν δέκα χιλιάδων αὐτοκτονιῶν προέκυψεν ἐπὶ τὸν βάθυ διὰ διπφόρων νοσημάτων 300,000 ψυχῶν ἔκαμε 200,000 χήρας, καὶ 1 ἑκατομμύριον ψυχῶν ὀρφανῶν ἀφῆκεν 100,000 παιδία εἰς βάρος τοῦ Κράτους καὶ εἰσέκτησιν 150,000

ἄτομα εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τὰ φρενοκομεῖα.

Ὅσον λοιπὸν καὶ ἂν φαίνεται ὅτι τὰ Κράτη ἔχουσι συμφέρον εἰς τὴν βιομηχανίαν τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ἀληθὲς αἱ ζημίαι εἶναι μεζονες καὶ τερατεῖαι.

Ἐν Βελγίῳ κατὰ τὰς τελευταίας στατιστικὰς ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐξ ἀρκευθίδων οἰνοπνεύματος καλούμενου, (eau de vie genièvre), τοῦ προμηθεύος τὸν Βέλγος, ἀπὸ 4 ἑκατομμυρίων, ὡς ἦν ἐν ἔτει 1851, ἔφθασε τὰ 33 ἑκατομμύρια· ἀπὸ 33 χιλιάδων μετρητῶν οἰνοπνεύματος ἐπαρχουσι σήμερον 175,000, ἤτοι ἡ 36 κατοίκους σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις· ἡ ἐτησία κατανάλωσις τοῦ οἰνοπνεύματος ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν πληθυσμὸν ὑψοῦται εἰς 12 λίτρας κατ' ἄτομον καὶ εἰς 48 λίτρας ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν ἐνήλικα πληθυσμόν.

Τίνες ὑπῆρξαν αἱ συνέπειαι τῆς τοιαύτης προόδου τῆς βιομηχανίας τῶν οἰνοπνευματωδῶν καὶ τῆς παραλληλοδόσεως ταύτης κατανάλωσεως; αὐτῶν, εἶναι εὐχαλὴν κα ἐννοήσῃ τις, ὅταν μάθῃ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1851 μέχρι τοῦ 1883 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκληματῶν πρέπει 200 %, ὁ τῶν ἐκείνων καὶ ἄλλων 290 %, ὁ τῶν φρενοβλαβῶν 139 %, ὁ τῶν αὐτοκτονιῶν 140 %, 80 %, δὶ ἀνθρ. εἰς ἐν τοιοῦτοι νοσοκομεῖα τῶν Βρυξέλλων εἰσὶν ἀλκοολικοί.

Τίς δὲ ἡ ἀπήχησις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῶν πτωχῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων ἐκ τῶν ἄνω ἀριθμῶν, κατεφαίνεται ὅταν γνωρίσωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1866 ἕως τοῦ 1869 κατηνάλωσαν εἰς Βέλγιον ποσὸν ρακῆς ὑπολογιζόμενον εἰς 37,631,480 φράγκα, ἀπὸ τοῦ 1873 — 1876 71,711,720 φρ. καὶ ἀπὸ τοῦ 1873 — 1893 δύο δισεκατομμύρια καὶ 600 ἑκατομμύρια φρ. ἤτοι 130 ἑκατ. φρ χρ. ἐξαιρουμένου πάντα ἀπὸ τῶν ἰσχνῶν ἐργατικῶν θυλακίων.

Ὁ Γέλλος οἰκονομολόγος Coste κάμνει τὸν ἑξῆς ἀπλοῦν ὑπολογισμόν, ἵνα δείξῃ τὴν ἀπωλείαν τοῦ ἐργάτου ἐκ τῶν οἰνοπνευματωδῶν. «Ὁ ἐργάτης, λέγει, ὅστις ἀπέκτησε τὴν ἐμπόρον ἕξιν τοῦ λαμβάνων ἐν ἢ δύο ἀρκετὰ καθ' ἑκάστην, ἐν ἢ δύνατον μετὰ τὸ γεῦμά του, καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ τῶν φίλων διέφορε κατὰ μέσον ὅρον 50 λεπτὰ καθ' ἑκάστην. Ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι περὶ ταῦτα κατόρθωσε νὰ μείνῃ κελὸς ἐργάτης κερδίζων τεσσαρὰς 4 φράγκα τὴν ἡμέραν, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἐν 300 ἐργασιμοις ἡμέραις θὰ ἐκέρδιζε 1200 φράγκα. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦτο θὰ ἔχῃ δαπανήσει ἀναμφιβόλως εἰς τὰ καπηλεῖα ἐν 365 ἡμέραις ἤτοι αἱ κατὰ ἕξις δὶς ἐν ἐργασίᾳ τῆς Κυριακῆς, πλὴν τοιούτου· πρὸς 50 λεπτὰ, τὸ ποσὸν τῶν 182 φρ. 50 ἤτοι 15 %, περίπου ἢ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐκμισθίου αὐτοῦ. Ἀν τὸν οἰκονομήσῃ καὶ καταθέσῃ εἰς τὸ Ταμεῖον Οἰκονομίας (Caisse d'épargne) πρὸς 3 %, τόκον ἐντὸς 15 ἐτῶν θὰ κεφάλαιον τὸν ἐργάτου ἀνερχόμενον ἀφαιρέσεων, ἀφοῦ ἡ κατάθεσις αὐτοῦ τῷ παρέχει 3,000 φράγκα, ἀτινα τὸν ἀποδίδουσι ἄπαξ ἐξόδου ἐκείνου ἐκπαιδεύσεων νὰ παρέχῃ εἰς ρυθμοῦς ἀναγκαίας τιλικοὺς καὶ ἠθικοὺς καὶ νὰ κατεστηρῇ τιλίαν.

Τοιαῦτα τις ἡ ζοφερὰ ὄψις τοῦ ζητήματος τούτου.

Σ. Α. Βλαβιάνος

Ὁ γνωστὸς ἰταλὸς ἀθέατος τῆς φιλολογίας κ. Placido Bianco, ἐγράψας βιβλίον εἰς τὴν ἀλήθειαν τῆς ἀρχαίας «Ἑλληνικῆς, πρὸς ἐπ καὶ τὴν νέαν, ἐν ἀναγνώσεσι· «Ἑλληνικὴ στοιχεῖα ἀγαπᾷ καὶ ἐφίλει ὡς τὸ κάλλιστον χαρίζεται. Ἐδίδασκον κάποιος καὶ ἐν ἀνοχῇ ἔθνους γραμματικῶν, ἀφήκαν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων γραμματικῶν ἔργων κτοῦ καὶ ἐκφράσεις φιλολογικὴν πρωτοτυπίαν ἐκεῖ τῆς «Ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἐν πρόλογοι ὅτου ἐκδίδεις εἰς τάξεις. Ἀφοῦ ἐγκωμιάσει ἐκκλησιαστικὰ τοῦ ἐξ ἀφεῖς εἰρήνης ἔθνους ἐκείνου Πάπου τὸ ἔθνος ἔχει εἰς βιβλίον ἐξαιρέσεων τῶν συγγραφέων.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπιδείξωμεν ἐν τοιαῖς ἐξετάσεσι τοὺς ἐσωτερικοὺς χαρακτῆρας τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης θεωρουμένης ἐν τῷ κοινῷ αὐτῆς χωρὶς νὰ λέξωμεν ὀλίγα τὰς πολλὰς αὐτῆς διαλέκτους.

Ὀλίγον κύτος κλονάκτωμα ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐκφάθε ποτὶ τόσῳ πεγκοκρίσεις δοον ἡ ἀρχαία καὶ ἡ γλωσσῶν. Αὐτοὶ δὲ ἀγκλῶν κρὸ πάντων ἐκ τῶν φωνητικῶν ἤχων ἐκμοδίας μεταβλήθεντων διὰ τῆς ἐπιπλέον ἀρμονίσεως καὶ ἀνομοιότητος τῶν συμφώνων καὶ τῆς κοκλίας διαφορᾶς τῶν-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο
(kypseli.fks.uoc.gr)

τόνων ἐπὶ τῶν λέξεων. Οὐχὶ κατὰ αἱ γλῶσσαι ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἔχουσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἡ μαῖζον μερὶς τούτων ὑπῆρξε πολὺ μακρὰν τοῦ νὰ συνοψιστῇ κατά, ἢ τοῦ νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀκριβῆ ταύτην ἰσορροπίαν τῶν ἀρμονικῶν στοιχείων, διὰ τὴν ὁποίαν διακρίθη καὶ ἐθαυμάσθη ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ἔν τινι γλώσσαις φωνηεντικοί τινες τόνοι προτιμῶνται πολὺ ἄλλων ἢ μεταξὺ τῶν συμφώνων ἔχουσι μεγάλην ὑπεροχήν. Οἱ ἀρχαῖοι ἤχοι ἢ οἱ λαρυγγικοὶ ἢ οἱ συριστικοί, ἢ οἱ τόνοι πίπτουσι μαν' οἰκτρῶς μονοτονίας σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ τῶν αὐτῶν συλλαβῶν καὶ διὰ τοιαῦται προτιμήσεις ἤττον κηλοῦσι καὶ ἡδύνουσι τὸ οὖς.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα τοιοῦτοιν καὶ ἐν ταύτῃ τῇ μερίδι ἀπῆρξε πολὺ ἀνωτέρα τῶν ἄλλων γλωσσῶν καί, σχεδὸν εἰπεῖν, τελεία.

Τὰ φωνήματα αὐτῆς ἤχων σαφῆ καὶ καλῶς διακεκριμένα μεταξὺ αὐτῶν ἄλλοτε μακρὰ, ἄλλοτε βραχέα καὶ συνδυάζοντο ὁμοῦ εἰς μεγάλην διφθόγγων ποσότητα παρέχοντα ποικιλωτάτην βαθμολογίαν ἤχων. Οὐδὲν δὲ τῶν φωνήεντων τούτων ἐκπαρήγησε κατὰ τῶν ἄλλων, ἐν τῇ χρήσει, ὥστε δὶν δύνανται τις νὰ εἴπῃ κοῖον φέρει τὴν συχνότερον ἢ σπανιώτερον ἐν τῇ λόγῳ. Πολὺ δὲ διάφοροι ἐν τούτῳ ὑπῆρξαν ἡ Σανσκριτικὴ καὶ ἡ Λατινικὴ γλῶσσαι. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην τὸ φωνῆεν α κατελαμβάνει μόνον μαῖζονα χῶρον ἐν τῷ λεξικῷ ἢ ὅσον τὰ ἄλλα φωνήεντα ἡνωμένα ὁμοῦ, παράγον ἐν τῇ γλώσσῃ μονότονον καὶ βαρὺν ἀρμονίαν. Ἡ Λατινικὴ τοιοῦτον ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὶν ἠδυνήθη νὰ δημιουργήσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ ἀριθμὸν τινὰ διφθόγγων, ἐπέτριψεν εἰς τὸν σκοτεινὸν ἤχον ω νὰ ἐπικρατήσῃ τῶν φωνήεντων καὶ μάλιστα εἰς τὸ τέλος τῆς λέξεως. Ἐὰν λοιὸν παραβλεθῇ π. χ. αἱ σανσκριτικαὶ λέξεις obharam dadarça, gagana, alabham πρὸς τὰς ἰσοδύναμους Ἑλληνικὰς *ἔφερον*, *ἔδδρασα*, *γέγονα*, *ἔλαβον* ἢ τὸ σανσκριτικὸν sarpantam καὶ τὸ λατινικὸν serpentam πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν *ἕρποντα* (ἐκ τοῦ *σέρποντερ*) ἢ abharamahi πρὸς τὸ *ἐφερόμεθα* ἢ τὸ ferentes πρὸς τὸ *φέροντες*, καθορᾶται ἀμέσως ὅτι ἡ ἁρμονία τῶν Ἑλλ λέξεων ἔνεκα τῆς ποικιλίας τῶν φωνηέντων, ἤχων πλουσιωτέρ κατὰ πολὺ τῶν ἀναλόγων σανσκριτικῶν ἢ λατινικῶν. Ἐὰν δὲ τις παρατηρήσῃ τὰς ἐν τῷ Λατινικῷ συχνὰς κατελήξεις εἰς us.-um, rum,-unt κ. τ. λ. ἀμέσως κείθεται ὅτι. ὅπο τὴν ἔποψιν τῆς τελικῆς ἁρμονίας τῶν λέξεων αὗτα ὑπολείπεται τῆς Ἑλληνικῆς.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ποικιλία τῶν φωνητικῶν ἤχων δὶν ἐχρησίμευε μόνον ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ εἰς τὴν ἁρμονίαν τῆς λέξεως, διότι πολλαὶ αὗτῆς γραμματικαὶ μορφαὶ ἀπέκτησαν διὰ ταύτην διάκρισιν μᾶλλον σαφῆ. Οὕτω κ. χ. τὰ εἰς ἰσχυρὸν φωνῆεν λήγοντα θέματα ἐρσενικὰ καὶ θηλυκά, ἅτινα ἐν τῇ σανσκριτικῇ διακρίνονται ἀλλήλων μόνον διὰ τὴς διαφόρου ποσότητος τοῦ α (π. χ. goatas=notus, gnātā=nota) ἐν τῇ Ἑλληνικῇ διαγιγνώσκονται ἐπίσης διὰ διαφόρου ἤχου τοῦ φωνήεντος: γνωτός, γνωτή) καὶ ἐν τῇ πληθυντικῇ ὁνομαστικῇ, ἔνθα ἡ σανσκριτικὴ ἔχει μίαν μόνην μορφὴν δι' ἀμφότερα τὰ γένη (goatās= noti xai notae) ἡ ἑλληνικὴ ἔχει δύο καλῶς διακρινομένας (γνωτοί, γνωταί.) Οὕτω εἰς τὰ συμφωνήληκτα θέματα πολλαὶ μορφαὶ κτώνται, τὰς ὁποίας ἡ σανσκριτικὴ καὶ ἡ λατινικὴ συγχέουσιν ὁμοῦ, ἐν τῇ ἑλληνικῇ διακτρόδται καλῶς κεχωρισμένοι διὰ τοῦ διαφόρου χρωματισμοῦ τοῦ φωνήεντος. Ἐν ᾧ π. χ. padas εἶκ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ ἐν τῇ σανσκριτικῇ, ὡς ἐν τῇ λατινικῇ τὸ ἀνάλογον pedes, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τοιοῦντοιν ἔχομεν *πόδες* διὰ μίαν κτῶσιν καὶ *πόδας* διὰ τὴν ἄλλην καὶ ἡ γενικὴ ἐπικρίνεται ἀκριβῶς ἐκ τῶν δύο τούτων ὄχι μόνον ἐκ τοῦ τόνου ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ διαφόρου φωνήεντος εἰς τὴν κατάληξιν, ἐν ᾧ μόνος ὁ τόνος ἐμποδίζει ἐν τῇ σανσκριτικῇ τὸ νὰ μὴ συγχέῃται ἡ ὀνομαστικὴ πρὸς padas μετὰ τοῦ pādas, ὀνομ. καὶ αἰτιατικῆς πληθυντικῆς.

Παρέβαλε καὶ τὰς Λατινικὰς μετοχὰς ferentes, amantes καὶ τὰς ἑλληνικὰς, αἵτινες ε.κ ὀνομαστικαὶ καὶ αἰτιατικαὶ συγχόνοις πρὸς τὸ *φέροντες* καὶ *φέροντας* καὶ τὰ ὅμοια. Πολλάκις μόνον ἡ διαφορὰ ἑνὸς φωνήεντος σωκεφτικοῦ σημαντικωτάτης διαφορᾶς ἐν ταῖς ἡμετέραις μορφαῖς: τοιουτοτρόπως διακρίνονται ἀλλήλων π. χ. οἱ παρατατικοὶ: *ἐφέρομεν*, *ἐξτείνομεν* καὶ οἱ ὅμοιοι ἐξ ἑνὸς ἀορίστου ἀορίστου *ἐφέρομεν*, *ἐξτείνομεν* καὶ τοιοῦτοι λεκτέον περὶ ἀπείρου ἄλλων μορφῶν.

Ἡ λειτουργία αὕτη ἀπόδειξις τοῦ Ἑλληνικοῦ αὐτῆς ἐν τῇ συλλαμβάνον τὰς διαφορὰς τῶν φωνητικῶν ἤχων ἐπέτρεψεν εἰς τὴν γλῶσσαν νὰ ἐξόρσῃ ἐπὶ τούτων μόνον λεπτὰς μορφολογικὰς διακρίσεις, χωρὶς νὰ μεταβάλῃ ἐν τῇ [illegible] τὴν λέξιν ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν βαρεῖαν καὶ φορτικὴν διὰ τὴς προσθήκας νέων μορίων. Οὕτω ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος δεύτερος πολλῶν [illegible] ῥημάτων δὶν διακρίνονται ἐξ ἄλλου εἰ μὴ ἐκ τοῦ [illegible] χρώματος καὶ τόνου τοῦ φωνήεντος τοῦ [illegible] τῆς ῥίζης, οἷον *ἔτρεπον* καὶ *ἔτραπον*, [illegible] καὶ *ἔφυγον*, *ἔλειπον* καὶ *ἔλιπον* κ. τ. λ. ὁμοίως δὶ λεκτέον καὶ περὶ ἀναρίθμων ἄλλων μορφῶν ῥηματικῶν καὶ ὀνοματικῶν. Ἰκανοδεῖξαι γράφω, τέτραφα, ἔτράφην—ἔθρεπτον, κλοιά, [illegible], ἐκλάπην κ. τ. λ.

Ἀκριβῶς διὰ τὰς λεπτὰς ταύτας μορφολογικὰς καὶ λεξικὰς λειτουργίας, τὰς ὁποίας ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐνέδοτον εἰς τὰ πολλὰ καὶ καλῶς διακεκριμένα φωνήεντα αὐτῆς καὶ εἰς τὰς διφθόγγους, αὕτη ἠδυνήθη νὰ τροποποιήσῃ ἐκ βάθους τὴν ἀρχικὴν πληροφορίαν τῶν συμφώνων, ἵνα ἡ ποτελέσματα ἐπιτύχωσι γλυκύτητα καὶ ἀπαλότητα προφορᾶς χωρὶς νὰ βλάβῃ ποτὲ τὴν σαφήνειαν τῆς λέξεως καὶ τῆς ῥάδους.

Εἰς τὰ σύμφωνα ἡ Ἑλληνικὴ ὀφθῆν ἐξ ὁλοκλήρου νὰ ὑφηγηθῇ ἐκ τοῦ αἰσθήματος τῆς εὐφωνίας καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν σύγκρουσιν ἤχων ἀκαμφόνων καὶ τραχέων, καὶ διὰ νὰ ἀφαιρέσῃ πᾶσαν δυσκολίαν ἢ σκληρότητα ἐκ τῆς προφορᾶς: κεφαλίζθη καὶ, ἐπέτρεψεν ἀρμονιώσεις, βραχύνσεις καὶ ἀποβολὰς τολμηροτάτας.— Οὐ μόνον δὶν ἐπαύξανε τὸ ἀριθμὸν τῶν ἀρχικῶν συμφώνων, ἀλλ' ἀπῆρξε προσέτι ἤττον ἰσχυρογνώμων τῆς λατινικῆς ἐν τῷ διαιρέζειν ἐκείνα τὰ ὁποῖα ἀπεῴμεν ἐν τῇς Ἀοίας.

Βαθμηδὸν ἀπεμάκρυνεν ἐκ τοῦ τέλους τῶν λέξεων τὰ ἀκρατικὰ ἢ ἄφωνα σύμφωνα καὶ κατέστησεν εἰς τὸ νὰ μὴ ἀπαιτῇ εἰς τὴν κατάληξιν αἱ μὴ σύμφωνοι ἢ φωνῆεν, καὶ μεταξὺ τῶν συμφώνων μένει τὸ ν τὸ ρ καὶ τὸ ς. Τοιουτοτρόπως ἐκπεπτόνων καὶ μεταβαλλομένων συμφώνων, τὰ ὁποῖα ἤσαν μερὶς ἐλάχιστα τῶν μορίων τῆς λέξεως, σχῆμ ἄλλῃ μορφὴ θὰ συνέχοντο ὁμοῦ καὶ θὰ ἀπώλλυντο ἐὰν δὶν μετεφέροντο, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν φωνητικῶν αἱ μορφολογικαὶ λειτουργίαι, αἱ ὁποῖαι ἀναλλάγησαν πρὸς τὸν σκοπόν, ἅτινα ἀπώλλυντο. Οὕτω κ. χ. αἱ ἀρχαῖαι μορφαὶ [illegible] καὶ [illegible], αἵτινες διὰ τὴς ἀντιθέσεως τῶν τελικῶν συμφώνων θὰ ἔμενον ἄμικτοι, ἐγένοντο 'δι' ἐξομαλοῦ τόνου [illegible] καὶ [illegible] καὶ τὸ διάφορον φωνῆεν ἐν τῇ καταλήξει διεχώρισε τὸ πρῶτον ἀρίσιμον τοῦ τρίτου οὐχ ἧττον ἀπρόβλεπτον, τὸ ὁποῖον ἐπόθουν πρότερον τὸ ρ καὶ τὸ ς (κ.τ.λ. Ἀπτικαὶ ἐσαν καὶ ἐσαν) [illegible] τὸ ἀρχικὸν πόδας (πάσαι.=πα[illegible] pedam λατιν. pedem κατοδέλλον τὸ ρ, [illegible] νὰ συγχωνθῇ μετὰ τῆς [illegible] τοῦ [illegible], ἡ τις ἦτο ἀρχικῶς πόδα, ἐὰν μὴ τὸ τελικὸν ρ μετέπιπτον εἰς σ πόδα. Ἀνεπληρώσαν [illegible] τὰς ἀπωλείας τῶν συμφώνων δι' ἐπιχύσεως τῶν [illegible] φωνήεντος ἢ αὐξήσεως τὴν ποσότητα αὐτῶν ἢ μεταβάλλουσα αὐτὰ εἰς διφθόγγους, ἢ γλῶσσα ἠδύνατο νὰ ἀμοιβῇ τὸ νὰ συγχέωνται ὁμοῦ πολλαὶ μορφαὶ· οὕτω κ. χ. τὸ ἄρσεν. καὶ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐνεργητικῶν μετοχῶν (προβλ. *φέρων* ἐκ τοῦ *φέροντ*—ς καὶ *φέρον* ἐκ τοῦ *φέροντ*—*δελοῦσ* ἐκ τοῦ *δελουσ*.—ς καὶ *δελοῦν* ἐκ τοῦ *δελουν*.) ἢ τῶν μὲ θέμα εἰς ες ἐπιθέτων (προβλ. *εὐγενὴς* ἐκ τοῦ *εὐγενες*—ς καὶ τὸ οὐδέτερον *εὐγενὲς*) ἢ ἡ ὀνοματικὴ μετὰ τῆς αἰτιατικῆς εἰς πολλὰ ὀνόματα (προβλ. *ῥέπουσ* ἐκ τοῦ *ῥέπον*—ς μετὰ τοῦ *ῥέπον*, *μέτρ* μετὰ τοῦ *μέτρ* κ. τ. λ.

Ἡ ἀρχικὴ γλῶσσα τῶν Ἀρίων φαίνεται ὅτι δὶν ἠθέλησε νὰ μὴ ἔνοιε σύμφωνα ἄφωνα, τρ ἀ [illegible] (π, κ, τ,) τρία μέσα (β, γ, δ) καὶ τρία μεσοδοκία μα', 'γγ, ντ',) τρία τούτων εἶνα χειλόφωνα τρία (λαρυγγόφωνα καὶ τρία ὀδοντόφωνα· ἐπόστε δὶ τῶν τέλεων τούτων εἶχε τὸ ἐνεπαφιεμένον ἐρμηνεῖ (μ, ν, ν.) Ἐν τῇ μόρφ ταύτῃ ἡ Ἑλληνικὴ δίδωσε τὴν πάτρων πληρεστέραν (καίτοι ἐν τῇ ἀλφαβήτῳ λείπει τὸ σημεῖον διὰ τὸ ἔρρινον σύμφωνον δ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐντεπαιτέστερα τὰ τρία μεσοδοκία μετὰ τρόπου ἁρμονιώσεις διὰ τρῶν φιλοδοκίων (φ=μν' π', χ=κ, θ=τ). Ἡ Σανσκριτικὴ παρεβαλλομένη, πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἐν τούτῳ τῷ πεδίῳ ἐφάνη πολὺ πλουσιωτέρα· ὄχι μόνον διετήρησε τὰ ἔνοια ἀρχικὰ ἄφωνα ἀλλ' ἐδημιούργησεν ἄκμα, ὅπως καὶ ἡ ἑλληνική,

ΨΗΦΙΑΚΗ

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο
(kypseli.fks.uoc.gr)

τά φιλοδοξία ἐπιτυχόσα νά ἔχῃ οὕτω τέσσερα ἄρματα δι' ἑκάστην τάξιν χιλιομύριον, οἱρκτικοτορφίων καὶ ὀδοντιφόνων καὶ κεφάλαιγον ἑκτῆς τοῦ τῶν δύο τάξις ἀρίνων μετά τῶν ἀκολάγων ἀρίνων, τὴν τῶν ἐγκαρελιῶν δυλαθή, (τι, τγ', γι, γ' ν καὶ τὴν τῶν γλωσσιῶν ἢ οἱρκτικοφορίων (τ', δ, δ', η) καὶ οὕτω κατέστησεν εἴδοσι τὰ ἄρματα κ'τῆς καὶ πίστε τά Ἐρμνα.

Δύνατεί τις νά ἀμφιβάλῃ ἐὰν τοῦτο, ὁν μέλλον ἀληθὲς πλοῦτος δὲν εἶνε ὑπερβολή καὶ ἀκατολικὴ πολυτέλεια, καὶ ἐν μέλλον δὲν συνεπλέοε νά κατασταθῇ τὴν ἀρμονίαν τῆς γλώσσης ἐνοχλητικὴν καὶ δυνάμεστον παρά νά ἐξυπηρετῇ ἀληθῶς ταύτην.

Ἡ λατινικὴ ἐν τῷ πεδίῳ τῶν ἀρίνων, τῷ τόσον ἀκαταίῳ, εἶνε πολὺ κατωτέρα τῆς ἑλληνικῆς· οὔτε δὲν ἠδυνάθη νά διατηρήσῃ τά ἀρχαία δικαία. τὰ ὀκτὼ ἢ ἀκάλουσι ἐνταλοῦς ἢ συνίχει ἀμοῦ ἐν τῷ δυσκρέτου ἔχῳ f καὶ ἐν τῷ δεκαεμῷ ἢι μὴ δυνηθεῖσα δὶ ὡς ἡ Ἑλληνικὴ, νά ἐπωφεληθῇ ἀπ τῶν ἰδίων φωνέντων ἠναγκάσθη νά ἐπιτρίψῃ εἰς τά τέλος τῆς λέξεως ἤχους ἀρώνου;, βαρεῖς καὶ δυσεῖς. Τὰ ἀρχικὰ ὑγρὰ (λ, ρ) διεκόψηταν σχεδὸν λέξιου ἐν τοῖς δύο κλασικοῖς γλώσσοις, καίτοι ἡ λατινικὴ διεκόνει μαζῶνα προτίμησιν τῆς Ἑλληνικῆς διά τό ρ τό ὄνομον συχνάκις ἐγένετο ἀπ τῆς μεταβολῆς ἀρχαίου συρκτικοῦ. Ἀλλ' ἔνθα αἱ δύο ἀδελφαὶ γλῶσσαι, αἴτινες ἄλλως τε προχωροῦσι τόσον παραλλήλως καὶ πλησίον, ἀκολλίνουσι καὶ ἀπομακρύνονται λίαν ἀλλήλων, εἶνε ἐν τῷ τρόπῳ, κεθ' ὃν μεταχειρίζονται τά ἀρχικά πνευστικὰ καὶ ν καὶ τὸ συρκτικὸν s.

Ἡ Σανσκριτικὴ, ἥτις σχεδὸν ἦν ἀποζωμίσῃ ἑαυτὴν διά τὴν μικρὰν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς τά φωνέντα, κλίνοντα τά ἄρματα, ἐπαλληλοποίησεν ἐν ταυτῷ τὸν ἀριθμὸν τῶν συρκτικῶν (s, sh. καὶ c), τοῦτον τὸν τελευταῖον μετρεμένον τοῦ ἀρχαιοῦ k) καὶ προσέθηκεν ἐν ἀκτὸ h εἰς εἰς τό j καὶ εἰς τό v, καὶ ὀκτὼ διατήρησεν ἀνέπαφα. Ἡ δὲ Λατινικὴ ἤτοι τολμηρὰ καινοτόμος ἠμέσθη νά διεκόψῃ πιστὰς τό j καὶ τό v καὶ νά μὴ ἀπολέσῃ κεῖ κεντῶλὰς τὸ ἀρχιεῖον c: ἡ δ' ἑλληνικὴ τοὐναντίον λίαν συχνάκις ἀπώλεσε τό τελευταῖον τοῦτο, καὶ κάνοντα τὰ δύο τρόπτά. Τὸ j ἀκολούθη πρῶτον, καὶ ἐν τοῖς μέλλον ἀπο-

μακρεκρυσμένοις ἱστορικοῖς χρόνοις φαίνεται ὅτι δὲν προφέρετο ποτέ πλέον.

Τοῦτο εἰς πολλὰς περιπτώσεις μετεβλήθη εἰς i ἢ εἰς e, εἰς ἄλλας δὲ ἀφομοιώθη πρός τὸ πλησίον σύμφωνον, ἢ ἐξωγκαίθη εἰς γ ἢ εἰς g ἢ ἐφεστρέθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νά ἐξηφανισθῇ χωρὶς οὐδὲν ἴχνος νά κατελείπῃ ἴχνος. Ἀλλ' αὕτα αἱ νοθεύσεις αὐτοῦ ἢ συνδυασμοί μετ' ἄλλων ἤχων ἢ ἀφομοιώσεις διέμειναν ἐπὶ μακρὸν καὶ διαμένουσιν ἀκόμη ἐν τῇ γλώσσῃ.

Τὰ συχνότατα ῥήματα εἰς — *ζω* — *σσω*, — *γλω*, — *αίνω*, — *αίρω*, ὡς ἐπίσης πολλαὶ ποικιλώτατοι θηλυκαὶ μορφαὶ ἐπιθέτων, μετοχῶν καὶ οὐσιαστικῶν, εἰσθένοντει τά ἀποτελέσματα ἑνός ἀρχαιοῦ j ἐπειδὴ παρέχθησαν διά τινος μορίου jo (ja) τό ὄνομον εἶνε ἐν τῶν μέλλον διαδιδομένων καὶ συνιχῶν εἰς ὅλην τὴν γλῶσσαν. Ἐπὶ μακρότερον διατηρήθη ὁ ἦχος v (f) καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι κατά τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν ἀρχαιοτέρων λυρικῶν προφέρετο ἀκόμη εἰς πλείστας λέξεις· δὲν ἔπεσε δὲ καὶ τοῦτο συγχρόνως εἰς ὅλας τάς διαλέκτους, ἀλλ' εἰς τινας. ὡς π. χ. εἰς τάς αἰολικὰς διατηρήθη ἀκόμη πολὺν χρόνον, ἐν ᾧ εἰς τάς ἄλλας πλέον δὲν ἠκούετο. Κατά τὴν ἐφεξῆς ἐποχὴν ὁ ἦχος οὗτος σύρισε τὸ εἰς τό στόμα τῆς τελαντίου, ἥτις προηγεῖται πάντοτε τῶν μεταρρυθμίσεων πάντῃ γένους ἐν τοῖς λέξεσι, καὶ ἐνωμένος ἢ ἰδία λέξις συχνάκις ὀτέ μὲν μετά τοῦ δίγραμμα ὀτέ δὲ ἄνευ τούτου ἠδύνατο νά προφέρεται. Ἐν τῷ προτιθεμένῳ *e*, τό ἀκούον εἰς τά ποιήματα τοῦ Ὁμήρου εἰρίσκεται συχνάκις ἐν λέξεσι, αἵτινες ἀρχονται ἀπό τοῦ δίγραμμα, φαίνεται σχεδὸν τελευταία τις καὶ ἀπωλέτο προοπάθεια ἵνα σωθῇ τό στοιχεῖον τοῦτο, ἔκαν καθόσον τό φάντοτε ἐπὶ μέλλον ἀνωφόρον εἰς τό ἑλληνικὸν οὖς.

Placido Bianco
Διδάκτωρ τῆς Φιλολογίας

ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΤΕΛΕΑΝ

Δί περιπολουδόσαι τὴν δόσιν τοῦ ἥλιου μακρεῖ τῶν βουνῶν σκιαί ἐξηφανίσθησαν ἢ μία μετά τὴν ἄλλην, τό δὲ σκότος τῆς ἑσπέρας ἀπεγαίνει τοῦ μυστηριώδους φέγγους τῶν ἀστρων, τά ὁποῖα ἐπέχυσε ἐπὶ τῆς βαθυρόνης εἰς ὄνειρα φόσους δειλῇ κρεκτυρίνων ἀνάσεγκαι.

Εἰς τάς ὑπορείας ποικιλοῦ βουνοῦ τῆς Ἠπείρου ὑψοῦτο λορέσιος κατάφυτος ἐκ σπελῶν καὶ ἐτεῶν, ὀξυκόρυφον δρυῶν καὶ ἄλλων δένδρων, ἐξ ὧν ἄλλα μὲν ὑψοῦντα ἀγρόχους, ἄλλα δὲ προσλίποντα ἀκτῖνας, διὰ τῶν συκλωμένων κλάδων θῆλοις μεγαλοπρεπεῖς, καὶ ἄλλα, ξηρά ἀστεῖδες σκελετοί, ἐπέκλιναν τὸ γραμμὸν τοῦ λόφου. Ὀλίγῳ μακρὰν τοῦ ἐνδιαιτήματος τούτου τῶν Ἀμαδρυάδων Κυρῶν γαρικά πτῶλα ἀπέκρυπτε τῶν φλεγόντων τοῦ Φοίβου βλεμμάτων βέλη κρυσταλλόρρυτου πηγῆς, ἡ ὁποία, διαγράφουσα ἑλικοειδῆ μαιανδροντα ἀμφίσσου ἀσυχῆ ῥόντα, κατέφερε πρός τὴν κοιλάδα μεθ' ἡδίστου μορμυρισμοῦ ἀπαστρεπτοφόρα εἰς τούς σύνδεις σχοίνους καὶ τά ἄλλα ὑδροχαρῆ φυτά. Ἐπὶ πλουσίου ῥεύματος ἐπὶ κλίνους πεπλεγμένη ἐπαδίζετο τά πρόβατα τοῦ *τσέλιγκα Σιούζου*. Ἠλιοτὸν τοῦ θέρους ἡμέρα ἀχροκαλῆς πομπικὴ καλόβη, πάτνα δὲ ἐπὶ τῆς κοιλάδος ἔβοσκον πρόβατα καὶ κατά τὸν ποιμένα

«οἷς δέα τῆς κοιλάδος τό πυρόμορφο
λαλοῦν πυρόφυτα, ἀνατολικῶν βαλδόρυστα.»

Πανθοκλέκαμος ποιμενὶς μὲ ὀφθαλμοὺς μελανοὺς, ἐκρέζοντας τόσην περιπάθειαν, ὅσην γλυκύτητα τά κορίλλινα χείλη, ἄτινα, δικοστιλόμενα ὑπό μελαγχολικοῦ μειδιάματος, ἀπεκάλυπτον πρός στιγμὴν κολοῦρας μαργαρίτας, μὲ παρειάς πεκραφρεῖς πρός κόκκινα ἐπιπνοῦ ῥόδου τό χρῶμα καὶ τὴν ἀροσφόνεσα, ἐμαλῆς ἢ ἀγρία αὐτοῦ κάλλους, κατέφερε πρός τὴν κτῆλεν ἤδυσα·

«Ἐπού τὴν Πουρίδου τό βουνό σκιαῖ δὲν ἀνοιξάνοδίνε κοκκί, οὔτ' ἀνθέν, οὔτ' ἄγρα χαλάδον,
κορφὴ μὲ κόρ' ἀνθίωνν κλεχάτας τό γείνον,
κλεχάτας καὶ προκαλίωνν καὶ 'φιλοπαγκάνοντας.
—Ἐκεῖ τί κλεῖ κορφὴ χωνά, νά 'κῦ 'φωλὶ τρυγόνι,
σύχν τὸν ἄνθρω ρ' ἄρωστο χρόνο καὶ κάνν μόνος.
Ἐξ' ἀρφοστικαί μου ἐλφρῆ ἔκο τῇ βοσκῇ·
Γιρνῶν ἀπό λαχτὸν νυχί κῆ' ἀπ' ἄγκρα γιάν γιάν·
ἐξ' ἔκρ τό κρίνα τό ἄκρα μοῦ γιάρα σ' ἄγκρα γιάν.
Τό ἄνθρα μου Ἐκφρόνεσα κ' ἄλλα γνοῦλα κάμν.

Τό ἄτομον αὐτό, τό ὁποῖον ἐκφράζει τὴν ὀξύστον τῆς γυναικὸς ἀγωνίαν, ἐτελείωσεν, ὅτε ἡ ἀδρὰ νεφάνις Σταμάτιου ἔφθασεν εἰς τὴν πτελέαν. Ἐπεὶ εἶχε τὰς γλυκυτέρας τῶν ἀναμνήσεων τοῦ πρός τὸν ἄθρον ἔρωτός της. Μόνον ἀναμνήσεις γλυκυπάρους καὶ ἐπιφρονιλέσεις ἐξέρχον ἐξ αὐτοῦ.

Ὁ ἄθρος, νεαρὸς πλοῦτος τοῦ τσέλιγκα Σούζου, ἡλικιώτης, παρεστήμενος γιγαντόνου, μὲ ὀφθαλμοὺς μεγάλους, σπινθηροβόλους ὑπό νοχιῶν ὀφρύων ἐπιστεφόμενος, ἐπί τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὁποίου ἡ φύσις εἶχεν ἐπιθέσει γλυκύτατα ἀνάμεικτον μετ' ἀγριότητος, ἐβασάνιζε τὸν νοῦν καὶ ἀπορφῶν τὴς σκέψεις τῆς ἀγνῆς τοῦ διηγήματός μου ἡρωΐδος. Εἶχε τὸ βλέμμα ἄτεκνον, τό σκέρνον καὶ τό μέτωπον εὐρύ, τό δὲ σῶμα εὐμέγεθες.

Προσέλκυσεν πρός τὸν κορμὸν τῆς γαρικῆς πτελέας, ἥτις εἶδε πολλάκις θερμὸς περιπτυσσόμενον τό νεαρὸν ζεύγος καὶ τὴν φλοιοβόλεσεν πηγήν, ἡ ὁποία ἀνταλλάσσον ὅλους τοὺς περιπαθεῖς τῶν δύο κορδιῶν λόγους καὶ τά ἀγκρῆ φιλήματά των, ἐνατρόφα, ἀνέζη ἡ ἀρλὴς αὕτη Ἀμαδρυάς ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τερπνοῦ παρελθόντος.

Ἀνεσύρεσε τὴν ὑδρίαν ἀνέβαν εἰς τὴν πομπικὴν καλόβαν, ἐνῷ τό στόμωμα ἐσκυνθρίζεν ἐκ μυρίων ἀστέρων τά δὶ βελάσματα ἀναμιγνυόμενα μὲ τὸν μονότονον κυδωνισμὸν καὶ τοὺς συμμιγεῖς τῶν πωμένων ἀκτίνων ἐδιλλικὴν συνεκλίνεν, καθοπαρέν τοῦ μέλλον καὶ μέλλον εἰπρεπῆ ὡς ἐκ τῆς ἐπιφανείας σιγῆς τῆς νυκτός.

II

Ἡ ἀδρὰ πομενὶς Σταμάτιου ἦτο τό μόνον ἐπιζῶν τέκνον τοῦ τσέλιγκα Σούζου. Διανύουσα τό 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας της εἶχεν εἰσθεθῇ πρός τὸν Ἄθρον ἀνεξίγαστον καὶ μυστηριώδες αἴσθημα προτιμήσεως, ὅταν αἰζήθῃ ἀκόμη ἔρως θερμός, ὅσον καὶ ἁγνός. Ἐκτυφλῶν τὸν ὁμιλίαν τῶν ὀφθαλμῶν διαδέχθη ἡ τῆς γλώσσης. Δύο ἀπάρξεις ἐπαρεί, ἡ μία 18ετίας, 20 ἔτος ἡ ἄλλη, συναντήθεσαν, συνεπάθεσαν ἀλλήλας ὑπό μυστηριώδους ὑθυλόγεσεν δυνάμεως, ἐφιλήθεσαν, περιπτυχθέσαν, ἔδοσαν ὅρκον πίστεως βαρύν, αἰώνιον ὑπό τό ῥομαντικώτατον συνοικεσιάρχιον, τὴν πτελέαν.

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο
(kypseli.fks.uoc.gr)

'Αλλ' όλα τά βόλινα καὶ τά ἐθέα ὅσα φα τῆς εὐφυοῦντος εἰλικίας δὲν πραγματοποιοῦνται δυστυχῶς τόσον εὐκόλως, ὅσον πιστεύετοι. Μεταξύ τοῦ πτωχοῦ νεομένος Δήμου καὶ τῆς πλουσίας τοῦ τσέλιγκα κόρης ὑπάρχει χάσμα. 'Αλλ' ὁ ἔρως δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν διαφορὰν τῶν ἐρωμένων ὑπὸ Ἰσοῦν πλούτου ἢ κοινωνικὰς θέσεις καὶ ὅταν ἀνακτυχθῇ οὗτος: ἀγνός, καν πρόσκαιρα, ποτε περιπέτεια, ὅτις δαιμονφγτίνει οὐδὲν ἄλλο καταθοῦ εἰ μὴ νὰ κρατύνῃ αὐτὸν ἐκὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ νὰ μετοβάλῃ τὰς τρυφερὰς ἐκείνας ὑπάρξεις εἰς μαρτυρίας τοῦ ἔρωτος τηκομένας, φθινούσας, καὶ ἐν τῷ μαρασμῷ ἐοείνῳ φλέγει σφοδρότερον ἔτι ἀπὸ τοῦ ἐνθουμίου πυρὸς ὡς ἡ χιονοσκεπὴς Αἴτνα, ὅτις ἐξωθεν μὲν κεῖται ψυχρὸς, ἐνθουμίου δὲ καὶει παρασκευάζουσα τραμφὰν ἔκρηξιν.

Ἡ ἥρωίς μου, ὀρφανὴ πατρὸς, διέμενε μετὰ τῆς μητρὸς της, γυναικὸς ἀνδρώδους, ἡ ὁποία κεῖτοι χειραφετημένη, βοθέκατο τὴν ἀνάγκην ἀνδρὸς διὰ τὰ κρόβατα καὶ διὰ τοῦτο ἐκαθῆμαι νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν Σταμάτω νεαρωτάτην. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι οὔτε λόγος κὰν ἔπρεπε νὰ γίνῃ διὰ τὸν Δήμον ὡς γαμβρόν. Ἔνα τσέλιγκα, ἐξάπαντος ὁ ὁποῖος θὰ εἶχε τὸ εὐτύχημα νὰ ἐνώσῃ τὰς ἐκατοντάδας τῶν προβάτων του μὲ τὰς τῆς πλουσίας σιζύγου του. Ἡ δὲ Σταμάτω, οὔτε κὰν θὰ ἠρωτᾶτο, διότι ἡ θέλησις τῶν γονέων εἶναι θεία βουλή, πρὸ τῆς ὁποίας ὠφειλε νὰ ταπεινωθῇ, νὰ σεγκατανεύσῃ. Πόσον αὐστηρὰ εἶναι τὰ ἤθη τῶν νομάδων!..

Ἐὰν ὅμως ἠγάπα ἄλλον, καὶ ὡρκίσθη αὐθεντικὴ τί ἐκ τῶν δύο νὰ πράτιμήσῃ; τὴν κηρᾶδεσιν τοῦ ἔρωτος ἢ τῆς μητρικῆς θελήσεως τὴν αὐθεντικὴν; Τί ἐν χεῖρον τοῦ ἄλλου.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν νομάδων, οἱ ὁποῖοι εἶχον ταχθῇ εἰς τὸν σεβαστὸν ἀριθμὸν τῶν προσόντων ἦτο καὶ ὁ Δῆμος, τὸν ὁποῖον ἐπρόκειτο πάντοτε νὰ βοηθῇ ἡ Σταμάτω εἴτε κατὰ τὴν γένεσιν τῶν προβάτων, εἴτε κατὰ τὴν ἀμέλξιν.

Ἡ μήτηρ της εἶχε συλλάβει ὑποψίας περὶ τῆς ἀμοιβαίας τῶν δύο νέων ἀγάπης καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτει ἀφορμὴν νὰ ἀπολύσῃ τὸν Δῆμον ὑπηρεσίας. Εὐτυχῶς δι' αὐτὴν ἡ ἀφορμὴ ἐδόθη ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ Δήμου, ὁ ὁποῖος μετέβη νὰ νοσηλευθῇ πλησίον τῆς μητρός του. Ἡ ἀναχώρησις τοῦ Δήμου ἀπεκάλυψε τὸ πρὸς αὐτὸν ἔρωτα τῆς Σταμάτως. Ἡ μελαγχολία, ἡ ὁποία ἐκακίσθητο ἐπὶ τοῦ προσώπου της, ἡ περιπάθεια, ἥτις ἐξεδηλοῦτο ἐπὶ τῶν ὀγρῶν ὀφθαλμῶν της, ἐδιδαλωθήσαν τὰς ὑπονοίας τῆς μητρός. Οὐδὲν ἄλλο αἴσθημα ἐχλωλοῦσθα ὑπὸ τοῦ ἐκμυλωμένου τέκνου, ἐκτὸς ὁ ἔρως. Κατεκατηθμαίως ὀκέας ἐφωτόθη εἰς ἰδέαν ἐκστέλλεται διὰ τὴν ἀνάστυξιν βόδων καὶ κρίνων ἀλλὰ πρόφορα δι' ἀπὸ θας καὶ ἄλλα δυσόδη φυτά. Εὐτυχῶς δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοιούτου ἔρωτος ἀλλὰ περὶ ἀγνοῦ, πομπεκοῦ, πνέοντος ἄρωμα θύμου καὶ ἄρας βαλσαμώδους ἡδεῖαν ἀνάνυκιν.

Ἡ μήτηρ ἐβεσκέυζε τὴν Σταμάτων ἐνα μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς ταπεινῆς μεταβολῆς, ἀλλ' αὕτη ὑπέφερεν ἀγεγγίστως ἀφένωσε τὰ αὐλεκάνωτα τὰς ροδοχρόνος κεμεὶς της δέκρυα σιγαλά.

— Ἐού, ἡ τοιοῦτρα τοῦ τσέλιγκα νὰ πάρῃς ἐνα φυρσοπιστικὴ; Αὐτό, νοῦ βῇ γίνεται, Σταμάτω· κελλίτερα νὰ μοῦ σκάσῃς . . . Τῶδαλας νὰ πεθάνῃς ἀφόντας ἔρωγεν ὁ Δήμος . . . Μὴ τὸ βάζῃ ἡ γνώμα σου πῶς θὰ ἰδῇ τὰ στάνα μου κ' ἄλλη μὲ φορὰ ὁ γυφὸς τῆς Λεβκιας . . . Θὰ σὲ κάμω χλια κομμάτια νὰ σὲ μοιράσω 'ς τὰ κλαριά, ἂν μάθω πῶς ξαναντιμιθθήκατεν καὶ κουβεντιάσατεν.

Ταῦτα ἐπὶ τρεῖς μῆνας ὁλοκλήρους, καθ' ὃς ὁ Δήμος ἠσθένει. Καθ' ἑκάστην ἐσκέπτετο ἡ κόρη ἠκρεῖτο μετὰ προσοχῆς ἐνα διακίνῃ τὸν ἦχον ἐρωτικοῦ σκοποῦ τῆς φλογέρας τοῦ Δήμου, τὸν ὁποῖον εἶχον ὑφεσεῖ ἀς συνεκόνθησαν οἱ ἐρωμένοι, ὅτε ἀπεχωρίσθησαν· ἀλλὰ ἄλλαι φλογέρει ἀνεκόχνον, ἄλλαι τρεγοῦδεια . . .

'Αρ' ὅτου ἡ μήτηρ της τὴν ἐβεσκέυζε, δύο αἰσθήματα, ὁ ἔρως καὶ ἡ στοργὴ ἐφρόεσκοντο εἰς τρομερὰν σύγκρουσιν.

— Τὴν μάνα μου, κοῦ τὴν πίαρεν ὁ χάρος, νὰ τὴν κυρέκω 'γιὰ ἀρ' οὔ δὲν θέλει τὸν Δήμον; . .

Καὶ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ στοργὴ ὑπερεῖχε τοῦ ἔρωτος. Καὶ πράγματι ἡ μήτηρ τῆς Σταμάτως, ἡ ὁποία μετὰ τὸν θάνατον σιζύγου καὶ τριῶν τέκνων ἀρμόρων ὅλας τὰς φροντίδας της, ὅλην τὴν στοργὴν της εἰς τὴν Σταμάτω, δὲν ἐδεκαιοῦτο κοτὸς νὰ ἀκμρίνῃ τοιαῦτεν ἀφέκεντι τῆς στέφανν τῆς μόνης αὐτῆς θυγατρός.

— Ν' ἀφέσου, τὸν Δῆμό μου κοῦ τὸν ἀγάπησα τόσο καὶ τοῦ ὡρκίσθηκα;

'Εδῶ κατεκάμπτετο ἡ στοργή, καὶ ὁ ἔρως ὑπεστηρίζόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ὅρκου, ἐφαίνετο νικητής.

Ἡ ἐξέγερσις τῶν δύο αἰσθημάτων καὶ ἡ σύγκρουσις αὐτῶν κατέστησαν τὴν θέσιν τῆς ἐρωμένης μου ἀφόρητον.

III

Τὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν εἴδαμεν αὐτὴν ὀδυρομένην εἶχον παρέλθει κίνται μῆνες ἀπὸ τῆς φυγῆς τοῦ Δήμου. Ἤτο δὲ κυριοῦσα ἡ κόρη τοῦ δέρους, διότι οὐδεμίαν εἶδησιν εἶχε περὶ αὐτοῦ. Τὸ κορμί της ἔκειτο τὸ κυριεῦδε ἀπεγνωσμένον ἀνὰ τὰ κάρρ ἔρθεσι μέχρι τῶν βαθυτέρων κοιλιῶν τῆς καρδίας χομένος, ἀνεβαίνοντος τὸν λόφον. Ἀς τὰ πρόβατα ἀκμρεκρεμόμενον βόσκοντα καὶ ἡ νύξ ἐπλέκετεκε τὰς μελαίνας πτυχὰς της καὶ ὁ ὕπνος βαρὺς ἐκεκίθητον ἐπὶ τῆς φύσεως, πωδέκας ἐκ τοῦ δέρους κλωνιζῆ τὴν πτέλεκν καὶ ἐκεῖ σβύνει τὴν δίφαν του εἰς τὸ ἀθάνατον νεμα τὸ κελαρίζον ὑπ' αὐτὴν.

'Εξυπνομένος ἐκεῖ τῆς νύκτος ἐκείνης τῆς ἀρνοσβόλου ἐγόκεκεν ἐπὶ τοῦ κομεκοῦ αὐλοῦ τὸ ἐπόμενον ἄσμα, τὸ ὁποῖον εἶχον ὁρίσει ὡς σημεῖον συνεκνοήσεως ἀποχωριζόμενοι.

— «Ἔθγα. Πουλίκο 'ς τὸν κλαδί
ἔχω νέοι τὰ νυθ ἀπ»

. . . . . .

Ἡ Σταμάτω, τῆς ὁποίας ὁ ὕπνος ἀπὸ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τοῦ Δήμου ἦν τεταραγμένος καὶ ἄλλοτε μὲν παρέλκεκεν ἐν ὑπνῳ τρομώδεις πρὸ αὐτῆς ἀπείκεκν καὶ ὀκτρὸν τὸ τέλος τοῦ ἔρωτος ἡ γλύκεσκν κατεκλείς αὐτοῦ, ἀνεκλήφθη τοῦ σκοποῦ. Ἤκουε ἤτο ὑπνον . . . Ἀνεκάθηκεκ καὶ συνεχρόμενα ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ τῆς χαρᾶς ἀκούει τὸν σκοπὸν πλήττοντα τὰ ὦτά της ὡς τόνος μουσικῆς ἀναλλήκτους γλυκείας . . . Ἀνεκάθησε καὶ ἐνδυθεῖσα ἐν ἀκαρεί, ἤνοιξε τὴν μικρὰν τῆς καλύβας θύραν, ἐν' ᾧ ἡ μήτηρ της ἐρρεγχεν. Τὸ ἄνοιγμα τῆς θύρας συνόδευσε τριγμός, ὅστις τὴν ἔκαμε νὰ κρατῇ τὴν ἀναπνοὴν τὰς μὴ τυχὸν ἀφυπνίσῃ τὴν μητέρα, ἰχνοσε τὸν ἔνα πόδα προτεταμένον πρὸς τὴν ἔξοδον. Ὅτε ἐκκλήφθη ὁ ῥογχεμός, δι' ἑνὸς πηδήματος ἐρίφθη ἔξω. 'Αρ' οὗ ἔκλεισε τὴν θύραν μετὰ προσοχῆς, ἐκρούσθη ἐν ἡ κοιμωμένη ἐξέπνευ σιγ. Εὐτυχῶς ὄχι. Ἀς ἀστοῦσα κατέλθεν ἀστρεκτοῦδν τὸν λόφον καὶ ὅτε ἔφθασεν ὑπὸ τὴν πτέλεκν ἐκφόρμα βιαίως τὴν λέξιν·

— Δῆμο! . . .

— Σταμάτω!.. ἀπεκρίθη ὁ ἄγνωστος βοσκός.

Ἤτο ὁ Δῆμος.

Ἐντεῦθεν θε μοι ἐπιτρέψετεν οἱ καλοὶ τῶν «Ἀναμνήσεων» ἀναγνόστοι ὡς συνίχεκν τὰς ἀναγκαίους νὰ μεταφέρω αὐτόστοιν ἀνάστασμα ἀνάβασεν τοῦ ἀλληλοκνέου ζευγοῦ Κόστα. Κρυστέλλα, ἐκ τῆς κοκκινοκάς λόφου τοῦ ὑπνου ἐξέχοντος φόβγγοι ἀθῶοι, φυσικοὶ, μυρίζοντες ἀπὸ βυσσῶν καὶ θαλάσσι καὶ ἀνακεκρατοῦντες μετ' ἀπεστεῖτον χάρτος καὶ ἐλίστοτος τὸν ἀπόλυν καὶ φυσικὸν βίον τῶν κομμάτων καὶ χωρῶν.

— «Νέοι 'τοῦ ἀνάκεκρα δόσε 'ς ἑνίγν
τὰ κλαρὰ γρυφρεκλίστον. μεκαλίστον.
Ἀλλὰ σύρτον κομμένα 'ς τὸ χῶμα.
κυλόνεκαν ἀλλὰ μὲ κάλαμν ἀκόμεν.
Κεγρὶ γλέμμα ἀνάμεκα δόλα
καὶ σὰν φύκκαμε' ἀνθρώπνον ἀκόμν.
Εἶν ἀκόλθα κοκνάν, Εἶν βιά.
Εἶν' αἰσὶν . . . σὰν γκαμῶν 'Ο Δεβέκας
νοῦ βοσκοῦ . . . σὰν γκαμῶν ἀκ' ἀλόμν
'κεῖ κομμί τοῦ, 'ς τὸ κόκκα, 'ς τὸ δόλα.
Τὸ δεῖ τὸ ἀνάμεκμένν τοῦ χέρ
κάνν ὁμοῦν ἀφῶν γλέμμα ἀνάμν
τὸ κοκνὸ τὸ κλαδὶ ἀκαρμόνεκν,
'σ' Ἐλ λο φύκκαμα κόκνν βαρ
κόρα, ἀμμα σὰν ἀγγοῦν, κόρα.

Ἀνῆλθον λόφους, κατέλθον χαράδρας. Ὀπισθεν τοῦ βοσκοῦ ἠσυχῶν ἐκομᾶτο τὸ μικρὸν χωρίον τοῦ Δήμου, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὸ πολύτιμον φορτίον του γαμβρὸν πρὸς αὐτό. Ἡ ἀγρυφύχρυσος τοῦ μεσου σελήνη πλησιφαῆς ἐβραδυπόρα ἐν τῷ κοιλῷ, φωτίζουσα ὡς μυστικὰς γιλίας φκνὸς τὸ ναυρὸν ζεύγος, δρομεῖζον πρὸς αἰθέριον σύμπλεγμα ἀγνῆς ψυχῆς μετ' ἀγγέλου.

Ἡ στοργὴ ὄρα γα ἡ ὁ ἔρως ὑπερίσχυον; Ἂν ὑπερίσχυον ὁ ἔρως, διατί νὰ τὴν φέρῃ ἐκ' ἄμων ὡς νὰ μὴ τὸν ἀκολουθῇ σύχαρίστος; Ἂν ἡ στοργή, διατί ἄφῃκε τὸν κελόδν, ἄμα ὡς ἀνεκλήφθη τῆς φλογέρας τοῦ Δήμου; Εἶναι ἄλλμμα. ὅπερ χάμν τῶν ἄδρῶν μου ἀνακνωστρεῦν θὰ λόγου. Ὑπερίσχυσε μετὰ τινας διστεγμοὺς καὶ ψυχικὸν ἀγῶνα ὁ ἔρως, ὁ ἀνίκατος μαχον θεός.

Τὸν ἀκολοῦθεον σύχαρίστος, μᾶλις ἔρως προ-

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώρο
(kypseli.fks.uoc.gr)

χώρησαν βήματά τινα καὶ ἴρθεσαν πλησίον τοῦ δάσους, κινήσουν ὅρμον φοβερὸν ἀπελπισίας καὶ πτερὰ πετάσαν καὶ ἐτρύμαξε τὴν ἀμάθειά μου, ἡ ὁποία ὅλας τὰς σκιὰς, τὰς ὁποίας ἔρριπτον τὰ δένδρα φωτιζόμενα ὑπὸ τῆς σελήνας, ἐνόμιζε βοσκοὺς, οὓς ἔπαιζον ἡ μάνδρα τῆς πρὸς καταβίωσίν. Πηρκιτέρα λαγὶς βόσκων, ἐπὶ τῷ προσεγγίσει των ἔντρομος ἀναπήδησεν ἐπὶ τοῦ δάσους, ὁπόσε ἡ Στεμάτω τρομέξασα ἐφύνησεν.

— Νά, ὁ Θανάσης ! . . . μας κυνηγοῦν . . .

Ἔμεινεν ἀκίνητος ὡς ὁ λίθος.

Τότε ὁ Δάμος, ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ἔρυγεν, ἐν ᾧ ἡ χρυσὴ τῆς Στεμάτως κόμη κυματίζουσα περιπαλέαετο εἰς τοὺς κλώνους τῶν δένδρων, αἱ δὲ εἰς τὸ βάθος τοῦ δάσους ἀηδόνες ἐρρύθμιζον ἐρωτικοὺς δι' φωνάτων τὰ ἔρρυθμα τῶν ἐρωτύλων φυγέδων βήματα. Ἡ νὺξ ἦτο βαθεῖα καὶ σιγαλή, ὅτε εἰς τὸν μικρὸν οἶκον τοῦ Δάμου εἰσῆλθε τὸ ναρὸν ζεύγος ἀπκρατέρετον.

I V

Ἡ ἠὼς ἀνὰ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἔρριπτε δέσμας κορυφῶν ἀκτίνων καὶ ἡ ἀτυχὴς Σοῦζιανα παράφρων διέτρεχε τὰ ὄρη φωνάζουσα.

— Στεμάτω ω ω ω ! . .

Ἡ ἠχὼ τῶν χαραδρῶν καὶ κοιλάδων εἰρωνευομένη αὐτὰν ἀκόντα ἐν στενοῖς, ἐν γωρᾶν δ! ὦ δ!

Ἔρριφθη ἀπό τινος βράχου ἄπελπις ; . . . τὴν ἀπήγαγον ἐξ κίρνης ἐλθὼν ὁ Δάμος ; Αὐτὰ ἐσκέπτετο ἡ ἀτυχὴς μήτηρ.

— Θὰ κοντρέψω τὴν Στεμάτω μου μὲ τὸν Δάμο ἀν ζῇ . . . Ἄχ ! τοιοῦτκρα μου, ποῦ εἶσαι ;

Ὅλην τὰν ἡμέραν διῆλθεν ἐν ἀγωνίᾳ. Ὡς μόνη δὲ ἐλπὶς ἀκμαία διὰ τὴν τέλειαν ἡ ὑπόθεσις μήπως εἶναι εἰς τὸν οἶκον τοῦ Δάμου. Μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι ἔχει ἀνάγκην καὶ ἄλλου βοσκοῦ μετέβη εἰς τὸ χωρίον καὶ εἰσῆλθεν εἰς τοῦ Δάμου παρὰ τὴν θύραν.

Ἐζήτησεν τὸν Δάμον, ἡ δὲ μήτηρ του ἐφοβήθη εἰκοῦσα ὅτι δὲν εὑρίσκετο ἐκεῖ.

Τότε ἡ ἀτυχὴς ἔρριφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του Δάμου καὶ διηγήθη τὰν μυστηριώδη ἐξαφάνειαν τῆς Στεμάτως, περὶ τῆς ὁποίας ἦλθε νὰ ἐρωτήσῃ, ἀν γνωρίζῃ τίποτε ὁ Δάμος.

— Ποῦ νὰ γνωρίζῃ ὁ Δάμος, μάκρος τὸν εἶχες πιστικά ; ἀπκρίθη ἀποτόμως ἡ σκληρὰ χωρική.

— Θὰ γνωρίζῃ, διότι ἀγαπιόνται . . .

— Μὲ τὸ Δάμο ; . . .

— Μὲ τὸ Δάμο.

— Καὶ τί θὰ τὸν ἔκαμε τὸ Δάμο, ἂν κάμῃ τὰ Στεμάτω ;

— Γαμπρό καὶ σύρα τὸ Σαββατόβραδο . . .

— Νὰ μας ζήσουν, ἐφώναξεν ἡ Ἀδελαιτα, ἐδῶ νὰ τὰ παιδιά. Δάμο, Στεμάτω, Ἐλάτε 'δώ. !

Ἀπὸ τὸν μικρὸν κῆπον τῆς Ἀδελαιτας εἰσῆλθεν εἰς τὸ προσκύνιον τὸ ναρὸν ζεύγος. Τὸ μειδίαμα διεγράφετο εἰς τὰ χείλη τοῦ Δάμου καὶ ἡ παρθενικὴ αἰδὼς ἐπορφύρου τὸ ροδόχρουν τῆς παρθένου πρόσωπον.

Μετὰ τὴν πρώτην ἐκπλήξιν καὶ συγκίνησιν ἡ ἀτυχὴς Σοῦζιαν συνηλθοῦσα εἶπε πρὸς τὸν Δάμον

— Νὰ κάμωμε φύρσον τὴ χαρά . . . ἐγὼ πάνω 'ς τὴ στάνη νὰ πῶ τοῦ Θανάση νὰ φέρῃ δυὸ κριάρια διαλεχτά. V

Τὸ Σάββατον ἑσπέρας ἐτελεῖτο ὁ γάμος τοῦ ναροῦ ζεύγους. Ἡ μήτηρ ἐδέκρυον ἐν χαρᾷ ἀνεφοῦσα τὰν κάρα τας, μετανοοῦσα διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν σκληρότητά της. Ὅλον τὸ χωρίον ἦτο προσκεκλημένον, οἱ δὲ χοροὶ καὶ τὰ τραγούδια ἐξκολούθουν μέχρι βαθείας νυκτός.

Τὴν Κυριακὴν μόλις ὑπέφωσκε τὸ λυκαυγές, ἡ τρελὴ Σοῦζιανα ὠδήγει τὸ δὶς τῶν ἱερῶν τοῦ Ἐμμανουὴλ δεσμῶν ἡνιοκόνον ἐρωτύλων ζεύγος εἰς τὴν ποιμενικὴν καλύβην.

Ἡ ρομαντικὴ ποιμενικὴ καλύβη κατέστη ἐνδιαίτημα τρυγόνων. Ἡ παρεστίασε τοῦ ἀγνοῦ ἐρωτὸς κατέστησεν ἡδυτέραν τὴν κατοικίδα του.

Ὅλην τὴν ἡμέραν διῆλθον ἐν ἀνεμπόροσφ εὐτυχίᾳ πλησίον ἀλλήλων ὑπὸ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ κάκκυγες καὶ αἱ τρυγόνες ἐτόνιζον τὰ ἄσματά των.

Ὁ ἥλιος ἔδυσε τὴν εὐτυχῆ ἐκείνην ἡμέραν τῆς πραγματώσεως τοῦ ὀνείρου των καὶ ὅτε ἡ σιλήνη ἀνεκύψε τοῦσε ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἔρριπτε τὸ μυστηριῶδες φῶς της, τὸ ναρὸν ζεῦγος ὡς ἀλλοτί ποτε ἐν ἡμέρᾳ τυνηρᾷς, ἐν σοφέοι κατελλήλω νὰ ἐμπνεύσῃ τοὺς καλλιτέχνας τοῦ χρυσέρου ἢ τὴν γραφίδος, κατωπτρίζετο εἰς τὰ κάτοπτρον τοῦ ὑπὸ τὴν πτελέαν προστελλόδου νάματος.

Σπυρίδων Οἰκονόμου.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΩΝ ΝΟΣΩΝ

Τὴν παρασιτικὴν θεωρίαν τῶν μολυσματικῶν νόσων διεῖδον καὶ ἐπεστήριξον σοφοὶ πρὸ τῶν νεωτέρων ἀναζητήσεων καθημερινῶς ἀνακαλύπτομεν νόσους τοῦ Pasteur προδρόμου.

Ὁ τελευταῖος ἀνακαλυφθεὶς καὶ ὁπὸ τοῦ καθηγητοῦ Silos τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Τορίνου ἀγγελλόμενος ὡς ἄλυθῆς ἱδρυτὴς τῆς μικροβιακῆς θεωρίας εἶνε ὁ Bassi, γεννηθεὶς ἐν Lodi τῷ 1773. Ὁ Bassi εἶνε πρὸ πάντων γνωστὸς διὰ τὰς ἀναζητήσεις του ἐπὶ τῆς «muscardine», βαλλοῦ τῆς ἀσθενείας τῶν μεταξοσκωλήκων, ἥτις μάγιστας βλάβας ἐπέφερε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος· τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Boitrytis Bassi, δοθὲν εἰς τὸν μύκητα, ἐν εἴδεσι ὡς αἰτίαν τῆς νόσου ταύτης, καθιέρωσε τὴν σπουδαιότητα τῶν ἔργων του.

Τὰ πρῶτα αὐτοῦ ὑπομνήματα ἐπὶ τοῦ θέματος χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 1835, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐλάστιστον ἀκμὴν εἰς τὴν αὐτάρκειαν παραγωγὴν τῆς μουσκαρδίνης· ὁ Bassi κατέδειξε διὰ τῶν πειραμάτων του, ὅτι ἐπιφέρεται παρὰ μολυσματικῆς νόσου, μεταδιδομένης εἴτε διὰ τῆς «ἐνοφθαλμίας» ἐκείνου, εἴτε διὰ τῆς ἀπαρῆς τῶν μαμιοειδῶν ἀντιπειμένων ἐν ταῖς πλείστοις τῶν παρατάσεων, ἐν μὴ ἐν πάσαις κατεδείκνυε ὅτι αἱ μύκαι εἶνε ὁ ἐπιβατικὸς μολυσματικὸς τῆς ἰλγῆ νόσου παρέχων ἐξιτήλιοι διὰ τῆς muscardine ὅ,τι βραδύτερον ὁ Pasteur δι' ἄλλας παρασιτικὰς μεταξοσκωλήκων νόσους, τὴν fébrine καὶ τὴν flacherie.

Ὁ παρασιτικὸς παράγων, κατὰ τὸν Bassi, ἦτο πρωτόγκμιόν τι, ὅπερ προσκείθεται νὰ καλλιεργήσῃ ἐπάνω πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς ἐξωγράνεως τῶν περικαλυπτόντων ἀντικειμένων ὡς προφυλακτικοῦ μέσου, καὶ μεταξὺ τῶν ἀπαλμενικῶν ἀκμάζει τὸν ἥλιον, τὴν θερμότητα, τὸν κεκορὸν ἀέρα, τὸν ἠλεκτρισμὸν, τὸ ζέον ὕδωρ, τὸ χλωροῦχον νάτριον, τὴν πόκτασιν, τὰ ὀξυτὰ ὀξέα, τὰ ωσόμιρεις, τὸ ἰώδιον, τὴν κινίνην, τὴν κοτίνεν, τὴν καμφορὰν.

Ὡς σιμπάφορα δὲ τῶν ἰρεινῶν τοῦ, ἐνεργοποιοῦ φυτικὰ παράσιτα, ἢ ζωϊκὰ τινὰ, ἢ ἀρθρόποδα πιεῖν τῶν μολύσεων. Δοκιμαστικὸς δ' ἐφέρμοσε μὲν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης παθολογίας τὰ ἐπιτυχέστερα κατὰ τὰς ἐπὶ τῆς muscardine ἐρεύνας ἀποτελέσματα, ἀλλὰ μὲ φαίνεται, ὅτι δὲν ἐπεβάθη εἰς εἴδεις ἐπὶ τοῦ θέματος ἐρεύνας. Σκοπεῖ οὐχ ἧττον, τὴν διὰ τῆς φλογὸς ἐξαφάνισιν τῆς σμίλης, πρὸ τῆς ἐνοφθαλμίσεως τῆς ἀμπελίδος.

Ὁ Silos προστίθησιν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Bassi, εἶνε ἀξιόλογον, μόνον δὶ ἐπιγράφεις ἐπιγραφὴ ἀνεκαλεῖ τὸν σοφὸν Ἰταλὸν εἰς τὴν μνήμην τῶν συγγρόνων του. Ἀναφωνεῖ ὅμως τὴν Boitrytis bassiana, ἥτις εἶνε μᾶλλον ἀκμάζεταλος καὶ τοῦ ὁπὸ τῆς δημαρχίας τοῦ Lodi ἀναγερθέντος ἐπιτάφιου λίθου.

Πανν. Ν. Διβάρης.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΤΑ ΧΟΡΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΣ

Σκυφίδιος ὅτι λαμπρὰ ἀκμαῖος καὶ ἐν πορείᾳ κλειστὸν καὶ ἐλκυστὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν πρώτην ἀκμαῖον πρωτοπορεῖν ἐθέτη . . . ἐν τῇ κίνησι τῆς Γαλλ. Ἑνώσεως ἢ πρὸ πολλοῦ πραγματοποιεῖται μεγαλοπρεπὴ ἐπιφορὰ τοῦ κ. Γ. Παχτίκου, ἐν ᾗ ἐπὶ ἐλκυστοῦ χορὸν κορίων καὶ ἐστεφανῶν ἐφέρετο τὸ ἐπ' αὐτοῦ μελισσοκηφόνα χορικὰ τῆς Μηλίδος τοῦ Ἐβρεμόν καὶ ἐπὶ ἄκρου κάτωθι κιόσκι συνοδεῖ ἔκκλησις εἰς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδον, ὅπου τὰ ἔπη ἐκκρέμασαν ὑπὸ γυναικεῖα πρωτοφυῆ κάλλη, τοῦ ἐρεύνου λαμπαρχοῦ κ. Χρ. Κατζιχρήστου. Γνωστὴ ἡ γυναικεία κλοκτικὴ κίνησις, ἐν ᾗ καὶ τὸ τέλειον τοῦ κ. Γ. Παχτίκου. Ἔλεγε ἐκόμενον ἦτο ν' ἀρχίσῃ ἡ λαμπὰ ἐπιφορὰ ἀρίστας καὶ ἀκμαζούσας ἀντιπάθειας, λαμβανόμενος μέλιστα ἐπ' ὄψιν καὶ τῆς ἐπιτόκου ἐπιφορᾶς τῶν λαθόντων μέρος ἐρωτεύμενον. Ὅλον συγκέφαρμα ἐπὶ πεζῶν τῇ μουσικῇ κ. Γ. Παχτίκου. εἰρήνευσε ὅπου, ἡ ἐφοίτα ἐπιφορὰ ἐπανεληφθῇ πλέον ἢ ἅπαξ παρέμενον τῇ πυ' ἡμῖν κοινωνῇ τερπνοτέρα ἄκρα καὶ ἐνδιαφέρον κάλλιστα ἀκόμωνον.

KYPSELI

Ψηφιακή Ερευνητική Βάση Δεδομένων Κυψέλη-Γυναικεία περιοδικά στον οθωμανικό χώ
(kypseli.fks.uoc.gr)

ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Συνέδριμα Κ. Π'' Χ. Χρήστου
περί θηλυκόνου ανοιήσεως

Δομπρόν τί θέμα καὶ ἀστεῖος ὁ πραγματευθείς αὐτὸ κάλαμος ἀνοστιλόν κανθαρίζοντος κυρίου κ. Χ. Ὅθεν ἀπαιτῶ χάριν, ἐκκαυματίσας πυκνοκαυστικὴ φραμὴ ἐν τῷ γραφῷ Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγῳ, νὰ ἐν τῷ κάτωθι κυρίου πλήθη ἀνωκαυστικὴν μετὰ τοῦ καλλιτέχνου ρήτορος εἰς τὰ γελοιά ὅρη, ἀνοιγόμενα μετὰ τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' ὑφαιτίας λαλεῖ Μ Θεα, ἔλεγεν μετ' αὐτοῦ τὰ ἀνοιγόμενα ὅλης τῶν ἀθλιοτάτων τῆς βιοῦν καὶ μετ' αὐτοῦ ἀλλοῦνα κατελαμβάνα ἐπὶ ἀγτῆς καὶ ἐπὶ πυρωνήσεως. Ἄνευ παραπόνου σχεδόν, ὀλιγόλεα ὅπως τὸ δ. μικρικὴς τοῦ Φιλ. Συλλόγου βῆμα πεχεκάνε ἀντιχρῆ τικούσαι ἀριστοκρατικὰ ἀκόλουθε ἐπὶ ρηγόνων τῶν ἀγλαότατων καὶ ἐκκρεκῶν τὴν ἀοχῆν καὶ τὸν κίλαμον.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

— Πνὸ κεχαλάνα τόσον βαστικά ;

— Πηγαίνω νὰ ἀπεκτεῖθῶ μίαν λουκουμάδα . . . τὴν ἀπόφασιν ἔνας νεμρουτό.

— Ἀ, κυτιλάδα ! ἀ' αὐτὸ εἶναι καλοντυρίνος, τῆς μόδας, ἔλε.

— Βέβαια ! Πρέπει νὰ ἀνδάξῃ τὸς καλὸ καλά, θούσαν ἔμοι ἡνεγκαμένα σ' ἀνομιτωπίσῃ τὴν ἀλφῆν.

—

Ἐν . . . ἐπὶ ἀ Μ χρόνοι μετὰ τῆς κ. Χ . . . τί ναὶ ; χωρὶς κόλλα. Ὅτεν ἀδήγησι τὴν κόλλα εἰς τὴν ἄλλη τῆς κάτω τὴ ; ;

— Ἐπειδὴ ναὶ, παρακαλῶ, τί; ἄλλοιν κόλλα τὸ ναὶ ;

— Ὅ . . . τὸ ἔκανον ! ἐκμπόδιο τὸ ἀγτιπ

— Ἔλα ! . . . πρεπεῖ ἐπὶ τὸ μέθυσι.

—

— Πόσον . . . ἀγτὶ ἀστὸν τῆς ἀκρουβίας ;

— Κόστιζε . . . μὲ ; συκκαλέβρος.

Ἐν μὲς ἐπιστολῆς

— Ἀγαπητέ . . . κυρία· ἐπιθύμον νὰ σοῦ στείλω ἕνα γράμμα.—Γράφον ἡ μικρὰ Ἀνυλία, ἡ ὁποία ἀστεῖα ἐπὶ τινας ἡμέρας παρὰ τὸν μελαχῆ οἰκογενεῖ. — ἀλλ' ἔφυγα τόρα κρυμμένα.

Τύπ. Γ. ΓΚΑΡΓΟΠΟΥΛΟΥ καὶ ΕΥΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
Σταφυλοῦ-Ἐδν ἀριθ. 3

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

Η ΜΑΜΖΕΛΚΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ
(ἐκτὸ **Henry Greville**)

XVIII

(*Συνέχεια τῆς προηγ. φύλλου*)

— Τί θέλεις εἰς τὴν φάλαν τῆς; δοκιμάζω μας, φίλε! ἔχεθα ! ἀφαιρέσαμε κάλλιο ἡ Μαγκέα.

—Πίστευε ἀκόλουθε ! ἀκόλουθε ἡ ὅτι Ρὶζ μετὰ κατὰ τὴν ἐξιλαρεύσεις πράγματι, δότι ἐὰν εἶχε προφέρει νὰ ἀκόλουθῃ τὸ κατεχόθεον σχέδιόν της.

— Τῆλεστέτε, εἶπεν ὁ ἀφιλόβλ ἠχόχως ἔθη, ἀφιστέσαν παρακαλῶ τὴν δοκιμάζω Ρὶζ διατί αἰφνιδιαστεῖ εἰς τὸ δωμάτιον τῆς βασιστικῆς σας, ἔσω τὴν τῆλεν ἡ Μαγκέα ; Τί ἔκαμον ἐκεῖ ;

— Ἀκουστέστε, δοκιμάζω, εἶπεν ἡ πρεγκήσσα ἐπιλαγοντας καὶ λίαν δυστρεστημένη ἔκεκα τῆς ἀκόλουθε., ἤτις ἀρκεῖ ἐπιφαρτοῦσα ἐν τῷ κέφι τῆς

Ἡ Μάγκα ἔκαμε τὴν κεφαλὴν χωρὶς ν' ἀκουστῇ.

— Καὶ τί κρυόνουσα κλέβῃτε εἰς τὸ κοτῆν τῆς ἀκουκόδος λίβκας, τὸ ἀρέσαν ἐρεγκοστωρίλιον, τὸ ὁποῖον εἶναι κρέμμη κατεκλίνοὸ; τὴν ἀτὶ ἀγρυφίχνον κοτῆμον, διὰ τὸ τέρατ τὴν ἔρωτον κρεσόνεφον ;

— Τίνοντι, ἀκόμτεφον ἡ Μάγκα.

Διὰ σιδηρᾶς χωρὶς συνείλαβε τὸν κερπὸν τοῦ κεκούρτου βραχίονος καὶ ἐκμηδενίζοντ τὴν ἀκαγκαφάσην ἀντίστασιν τῆς Μαμζέλλας, ἀνέσυρε τὴν χεῖρά της χρατοῦσαν κατφοτὸς μικρὸν χάρτινον λαμπτὸν κερκέχον ἀγκαστὸν κάλαν ὀδόλιν, ἤν εἶχε κεκρυμμένον εἰς τὸ θολάμιον τοῦ κερζόμματός της.

— Τί ἔχεις εἰς τὴν χεῖρά σας ; τὴν ἀρόνφρα ἀλλον διὰ φωνῆς; αὐτεκρέξ ὁς κεκεστῆ.

— Τίνοντι ! ἀκόμφεξον ἐκείνη κλέπτοντα αὐτὸν διὰ τὴ λεγκρεῖόνος βλέμματος.

— Τότε διατί τὸ κρατεῖτε φόνον ἐκμυλλῆ; κεκρυμμένον ;

— Εἶναι ζέχεφα; εἰς κόνο ! νὰ τὰ ἰδῇ ! . .

Καὶ λέγοντα ταῦτα ἡ Μάγκα ἔξαφνέτη εἰς γέλωτα ἐκκόντον. Ὅστε ἔλα εἰ κεκρυμμένοι ἐρέγκοντα.

Ὁ ἐπίφρονας ἐκλαμπόδης κεφαλῶν. Αἱ μαρμαὶ ἀκόλουθοι ἤκουσαν εἰ ὀκκρόνα τοῦ μαγόρου, αἴτινες, ἔκαστα συμπεκόδνοις κρὸς τὴν Μαμζέλλαν, συνέρχοσαν ἔλα μετὰ τινος χαμηλοῦ κιμαρχίου.

— Μὲ ἀπὸ τίλιος θὰ τὸ μάθω ἡ ἔρι ; ἀκεφόνφαν ἡ πρεγκήσσα μετ' ἀρτῆς καὶ κεφρεκόφαρος.

(*Ἕπεται συνέχεια.*)

ΕΜΜ. Γ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΗΣ